

Rynek ziemniaka w Polsce

Małgorzata Stanisławczuk
m.stanislawczuk@podr.pl

O d około 30 lat powierzchnia uprawy ziemniaka w Polsce sukcesywnie ulega zmniejszeniu i jednocześnie następuje polaryzacja produkcji tego gatunku. Z jednej strony następuje koncentracja produkcji ziemniaka w większych gospodarstwach, głównie z przeznaczeniem jako surowiec dla przetwórstwa spożywczego lub przemysłu skrobiowego, a z drugiej strony następuje zmniejszenie skali uprawy w mniejszych gospodarstwach uprawiających ziemniaki jadalne i sadzeniaki. Zmniejszenie areálu produkcji ziemniaków jest również związane z wyeliminowaniem tej rośliny jako paszy dla tuczników, których pogłowie również zmniejsza się drastycznie. Największą grupę producentów ziemniaków stanowią gospodarstwa małe, produkujące ziemniaki na własne potrzeby i stosujące niskonakładowe technologie.

Według danych GUS, w Polsce powierzchnia uprawy ziemniaków w 2021 roku nie zmieniła się znacząco w porównaniu do 2020 roku i wynosiła 236 tys. ha. Jeśli natomiast porównamy tę powierzchnię z areą uprawy ziemniaków w 2019 roku, wynoszącą 308 tys. ha, to widać

zdecydowaną redukcję powierzchni uprawy tego gatunku.

Krajowe zbiory ziemniaków w 2021 roku oscylowały na poziomie nieco powyżej 7 mln t i były niższe o ok. 10 proc. w porównaniu z rokiem 2020.

Znaczny wzrost cen środków do produkcji, który nastąpił w 2021 roku nie ma niestety wpływu na ceny ziemniaka uzyskiwane przez rolnika. Zwyżkę cen można dostrzec w sklepach i dużych hipermarketach, które praktycznie decydują o cenie ziemniaka jadalnego na wolnym rynku. Tylko czy na tym fakcie skorzysta producent? Należy przypuszczać, że niestety skorzystają na tym pośrednicy skupujący ziemniaki po niskiej cenie od producenta rolnego.

Na naszym rynku obserwujemy presję na bardzo niski poziom cen ziemniaków, która prawdopodobnie utrzyma się aż do nowych zbiorów pod presją możliwego importu bardzo tanich ziemniaków z zachodniej Europy.

Poniżej przedstawiamy relacje cen ziemniaków jadalnych i przemysłowych na przestrzeni ostatnich 11 lat w relacji do 3 wybranych nawozów sztucznych, które stanowią ok. 20% (do 40% w produkcji dla Farm Frites) kosztów bezpośrednich produkcji. Cena ziemniaków dla 2022 roku jest szacunkowa.

Cena skupu ziemniaków na przestrzeni lat 2011-2022

Lata	Ziemniaki jadalne zł/dt	Ziemniaki przemysłowe zł/dt
2011	55,00	38,00
2012	55,00	38,00
2013	50,00	40,00
2014	65,00	50,00
2015	45,00	35,00
2016	45,00	35,00
2017	60,00	35,00
2018	60,00	35,00
2019	80,00	40,00
2020	80,00	42,00
2021	90,00	52,00
2022	135,00	60,00

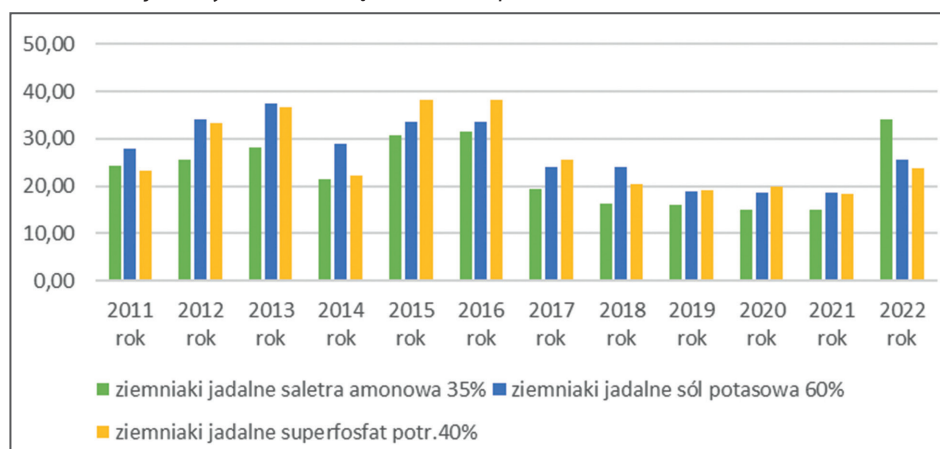
Cena zakupu nawozów na przestrzeni lat 2011-2020

Lata	Saletra amonowa 35%	Sól potasowa 60%	Superfosfat potrójny 40%
2011	134,00	153,20	127,89
2012	141,25	187,70	183,00
2013	141,25	187,70	183,70
2014	139,30	187,70	145,20
2015	138,38	150,84	171,62
2016	142,00	150,84	171,62
2017	116,83	144,50	152,83
2018	97,56	144,50	121,95
2019	128,00	152,00	154,00
2020	120,60	148,20	160,00
2021	135,00	168,00	165,00
2022	460,00	345,00	320,00

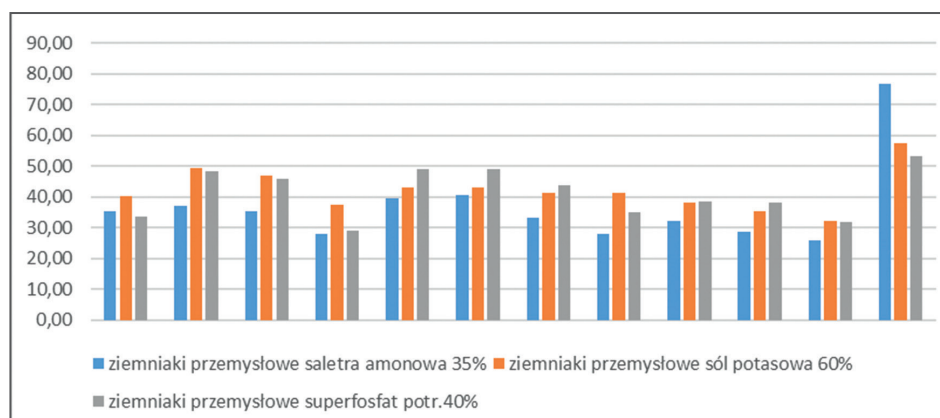
Ilość sprzedanych ziemiaków jadalnych i przemysłowych (dt) niezbędna do zakupu 1 t nawozu

Ziemniaki jadalne				Ziemniaki przemysłowe			
Lata	Saletra amonowa 35%	Sól potasowa 60%	Superfosfat potrójny 40%	Lata	Saletra amonowa 35%	Sól potasowa 60%	Superfosfat potrójny 40%
2011	24,36	27,85	23,25	2011	35,26	40,32	33,66
2012	25,68	34,13	33,27	2012	37,17	49,39	48,16
2013	28,25	37,54	36,74	2013	35,31	46,93	45,93
2014	21,43	28,88	22,34	2014	27,86	37,54	29,04
2015	30,75	33,52	38,14	2015	39,54	43,10	49,03
2016	31,56	33,52	38,14	2016	40,57	43,10	49,03
2017	19,47	24,08	25,47	2017	33,38	41,29	43,67
2018	16,26	24,08	20,33	2018	27,87	41,29	34,84
2019	16,00	19,00	19,25	2019	32,00	38,00	38,50
2020	15,08	18,53	20,00	2020	28,71	35,29	38,10
2021	15,00	18,67	18,33	2021	25,96	32,31	31,73
2022	34,07	25,56	23,70	2022	76,67	57,50	53,33

Ilość sprzedanych ziemiaków jadalnych (dt) niezbędna do zakupu 1 t nawozu

Ilość sprzedanych ziemiaków przemysłowych (dt) niezbędna do zakupu 1 t nawozu

Jak wynika z powyższych danych, w celu zakupu 1 tony nawozów trzeba było sprzedać mniejszą ilość ziemiaków jadalnych niż przemysłowych, co wynika z ich wyższej ceny.

Rok obecny jest specyficzny ze względu na ogromny wzrost cen nawozów, głównie saletry amonowej. Ceny nawozów przyjęte w zestawieniach są również uśrednione, gdyż

różnica w cenie tego samego nawozu w różnych punktach sprzedaży może różnić się od siebie nawet o 50%. ■